

LÄNSSTYRELSEN I STOCKHOLMS LÄN

Socialavdelningen
Karin Jaansson
785 51 86

BILAGA - TILLSYNSRESULTAT

Datum

Beteckning

2009-02-25

7012-08-070758

Om tillsynen

Bakgrund

Mäns våld mot kvinnor är ett samhällsproblem som fått ökande uppmärksamhet. Lagstiftningen har skärpts när det gäller socialtjänstens ansvar och Regeringen har gjort ett flertal satsningar för att samhällets stöd till utsatta kvinnor och barn ska bli bättre. Som ett led i detta har samtliga länsstyrelser i landet fått i uppdrag¹ att förstärka tillsynen av kommunernas arbete med våldsutsatta kvinnor och barn som har bevittnat våld.

Regeringen angav i beslutet att det är särskilt viktigt att länsstyrelserna granskar:

- hur socialtjänsten handlägger och utreder anmälningar eller ansökningar som rör våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnar våld samt om biståndsbeslut fattas i dessa ärenden,
- hur socialtjänsten hanterar sekretessreglerna inom socialtjänsten i samband med handläggningen av dessa ärenden,
- hur socialtjänsten tillgodoser behovet av stöd och hjälp för våldsutsatta kvinnor, bl.a. skyddat boende,
- hur socialtjänsten beaktar förekomsten av våld när den handlägger och utreder ärenden om vårdnad, boende och umgänge i familjer där det förekommit våld samt hur nämnden följer upp det särskilda behov av stöd och hjälp som kan finnas sedan ärendet avgjorts,
- om socialtjänstens dokumentation uppfyller de krav som kan ställas på sådan och eventuella brister som förekommer,
- hur socialtjänsten arbetar med uppföljning och kvalitetsutveckling av verksamheten. I detta sammanhang är det också viktigt att notera eventuella insatser som kommunen vidtar för män som utövar våld,
- hur socialtjänsten samverkar, dels inom och mellan kommuner, dels med övriga berörda myndigheter och ideella organisationer,
- hur socialtjänsten uppmärksammar den utsatthet som kvinnor med funktionshinder, kvinnor med missbruksproblematik, kvinnor med utländsk bakgrund och äldre kvinnor kan leva i samt hur man hanterar den särskilda problematiken kring hedersrelaterat våld,
- hur socialtjänsten uppmärksammar och arbetar med barn som bevittnar våld samt hur barnperspektivet beaktas i arbetet.

¹ Regeringsbeslut S2007/4337/ST

Datum
2009-02-25

Beteckning
7012-08-070758

Metod

Bedömningskriterier för kommunernas arbete med våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld.

Tillsynen har genomförts utifrån nationella bedömningskriterier. Bedömningskriterierna är ett bedömningsverktyg för tillsynen som utgår från gällande lagstiftning och normering. Tillsynen har genomförts inom åtta ansvarsområden.

De granskade ansvarsområdena är:

- Uppsökande och förebyggande arbete
- Kvalitet
- Samverkan
- Säkerhet
- Handläggning och dokumentation
- Insatser
- Barnets behov
- Vårdnad boende och umgänge

Varje ansvarsområde är uppdelat i bedömningskriterier. Länsstyrelsen granskar om bedömningskriterierna är helt, delvis eller inte alls uppfyllda inom varje ansvarsområde.

Tillsyn i Rinkeby-Kista stadsdel

Tillsynsbesöket i Rinkeby-Kista ägde rum den 29 och 30 oktober 2008

Intervjuer har genomförts med

- Sociala delegationens ordförande och verksamhetsområdeschef inom social omsorg
- Enhetschefer inom social omsorg
- Enhetschefer från ekonomiskt bistånd och flykting
- Enhetschefer inom funktionshinder och äldreomsorg
- Handläggare som representerade ekonomiskt bistånd, kvinnofrid, Rinkeby-Kistamottagningen, flyktingmottagning och socialpsykiatri
- Handläggare som representerade barn- och ungdomsenheterna, familjerätt och kontaktsekreterare
- Biståndsbedömare som representerade omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning
- Utförare som representerade verksamheter inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning
- Utförare som representerade verksamheter inom social omsorg
- Tre våldsutsatta kvinnor som har varit i behov av socialtjänstens stöd

Datum
2009-02-25

Beteckning
7012-08-070758

- Kvinnojouren Somaya och kvinnojouren i Nacka
- Närpolisen
- Relationsvårdscentrum (RVC)

Länsstyrelsen har tagit del av följande material:

- Stockholms stads program för kvinnofrid 2006 - 2010
- Utdrag ur stadsdelens verksamhetsplan för social omsorg
- Rutiner för handläggare på Kvinnofridsteamet
- Kvalitetsgaranti för Kvinnofridsteamet
- Samarbetsöverenskommelser mellan Kvinnofridsteamet och enheten för Ekonomiskt bistånd respektive barn- och ungdomsenheterna
- Rutiner/arbetssätt för samarbetsamtal m.fl. dokument från familjerätten
- Utkast till riskbedömningsinstrument
- Gemensam värdegrund för Järva kvinnofrid (gäller Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta)
- Kvinnofridsenkät från maj 2008, gjord av Länsstyrelsen

Stadsdelsnämnden har redovisat ärenden för 155 vuxna kvinnor och 199 barn som varit utsatta för våld eller bevittnat våld i familjen. Samtliga ärenden hade handlagts inom social omsorg. Äldre- och handikapp hade inga ärenden att rapportera. Inte heller flyktingmottagningen kunde redovisa några ärenden med våldsinslag.

Länsstyrelsen har granskat dokumentationen för 12 barn och 16 kvinnor samt sex familjerättsakter. Dessutom har 12 förhandsbedömningar som inte lett till utredning granskats.

Rinkeby-Kista stadsdel

Rinkeby-Kista är en relativt ny stadsdel. Den bildades 2007 av stadsdelarna Rinkeby och Kista som tidigare var egna stadsdelar. Stadsdelen består av områdena Husby, Akalla, Rinkeby och Kista. Stadsdelen har ca 45500 invånare (2007). Stadsdelen utmärker sig genom att en ovanligt stor andel av befolkningen är inflyttad från andra länder. Drygt 75 procent av befolkningen har utländsk härkomst (hela Stockholm drygt 27 procent). En dryg fjärdedel av befolkningen är under 20 år.

Socialtjänstens organisation

Socialtjänsten i stadsdelen är fördelad på fyra verksamhetsområden: omsorg om funktionshindrade och äldreomsorg, social omsorg, ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder samt integration, flyktingmottagande och förebyggande ungdomsinsatser. Socialtjänstens individ- och familjeomsorg är alltså fördelad på flera verksamhetsområden.

Datum
2009-02-25

Beteckning
7012-08-070758

Inom social omsorg ryms barn- och ungdomsvård samt missbruk. Verksamhetsområdet är indelat i sju enheter: Rinkeby-Kistamottagningen som ansvarar för missbruksvården, enheten för psykosocialt stöd, ungdomsenheten, barnenheten, familjevårdsenheten med familjerätt, familjehemsvård och kontaktfamiljeverksamhet samt resursenheten som ansvarar för insatser till barn och ungdomar på uppdrag från respektive enhet. Inom verksamhetsområdet finns också en enhet med övergripande ansvar för kvinnofridsärenden, kvinnofrids- och boenheten. Den är i sin tur uppdelad i kvinnofridsteamet och lägenhetsverksamheten.

Organisation för arbetet med våldsutsatta kvinnor

Kvinnofridsteamet har huvudansvaret för mottagande och utredning av behov hos kvinnor som utsätts för våld i nära relationer och män som utsätter sin partner för våld. När ärenden med inslag av våld i nära relation aktualiseras i andra enheter ska alltid kontakt tas med kvinnofridsteamet för samverkan kring en utredning av våldet. På samma sätt ska kvinnofridsteamet kontakta andra fackenheter när det t.ex. är fråga om att utreda behovet hos ett barn som bevittnat våld eller om kvinnan behöver stöd för att komma tillrätta med ett missbruk. Hur kostnaderna ska fördelas mellan kvinnofridsteamet och ekonomiskt bistånd är noga reglerat. Så ska t.ex. kvinnofridsteamet alltid göra en bedömning av skyddsbehovet och behovet av särskilda insatser och stå för eventuella kostnader som uppstår vid exempelvis skyddat boende.

Inom resursenheten kan man ta emot barn för samtalsbehandling, dels i form av Trappansamtal men även för mer långsiktig behandling. Där finns också kompetens att erbjuda behandling för män med en våldsproblematik.

Datum
2009-02-25

Beteckning
7012-08-070758

Tillsynsresultat

Uppsökande och förebyggande arbete

Bedömningskriterier:

- 1. Socialtjänsten informerar om vilket stöd som finns i kommunen för våldsutsatta kvinnor.**

Information och källhänvisning 5 kap. 11 § 2 st. SoL, 3 kap.1 § 3 p. SoL, 3 kap. 4 § SoL

- 2. Socialtjänsten bedriver ett uppsökande arbete för våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld.**

Information och källhänvisning 3 kap.4 § SoL

- 3. Socialtjänsten arbetar aktivt för att identifiera våldsutsatta personer och barn som bevittnat våld.**

Information och källhänvisning Prop. 1997/98:55. Prop. 2006/07:38, regeringens handlingsplan (skr. 2007/08:39)

- 4. Socialtjänsten har insatser att erbjuda för personer som utövar våld mot närstående.**

Information och källhänvisningar 3 kap. 4 § SoL, 4 kap. 1 § SoL, Prop. 2006/07:38. SOSFS 2006: 11 kap. 4 § 3, 4 kap2 §, p. 4

1. Socialtjänsten informerar om vilket stöd som finns i kommunen för våldsutsatta kvinnor.

Stadsdelen saknar policy eller handlingsplan för hur allmänheten ska informeras om kvinnofridsarbetet. Det finns inte heller någon plan för hur information ska riktas till speciellt utsatta grupper eller på platser där informationen är relevant.

Över huvud taget finns mycket litet skriven information om kvinnofridsverksamheten om man inte redan har kontakt med socialtjänsten. Det går att leta sig fram till information på stadens hemsida, men den är svåråtkomlig. En liten broschyr om kvinnofridsteamets verksamhet finns hos olika myndigheter och träffplatser, t.ex. Tvättstugan². Ingen information finns på något annat språk än svenska, trots att 75 procent av befolkningen i stadsdelen har utländsk härkomst. Intervjuade personer inom förvaltningen menar att verksamheten är väl känd i

² Samlingsplats i anslutning till en kommunal tvättstuga

Datum
2009-02-25

Beteckning
7012-08-070758

stadsdelen inom alla organisationer och att allmänheten därigenom kan få muntlig information.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriteriet är delvis uppfyllt

Stadsdelen behöver se över sin information till allmänheten om vilket stöd kommunen kan erbjuda i kvinnofridsfrågor. En plan eller strategi behöver upprättas över hur man kan försäkra sig om att informationen når så många som möjligt. Ett led i detta är att se till att informationen finns på de språk som är mest förekommande i stadsdelen.

Det är viktigt att nämndens information om socialtjänstens insatser sker med viss kontinuitet samt är tillräckligt bred och träffsäker för att kunna nå fram till våldsutsatta personer. Flera olika kanaler och metoder bör användas.

2. Socialtjänsten bedriver ett uppsökande arbete för våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld.

Stadsdelen saknar policy eller handlingsplan för hur ett uppsökande arbete ska bedrivas. Indirekt sker ett uppsökande arbete genom att skolor, medborgarkontor och andra verksamheter är informerade.

Enhetschefen för kvinnofrid har varit ute på förskolor och informerat tillsammans med förskolechefer.

Inom äldre- och handikappomsorg känner man inte till att något uppsökande arbete bedrivs.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriteriet är inte uppfyllt

Det är viktigt att socialtjänsten har en genomtänkt plan för uppsökande och förebyggande arbete riktat till våldsutsatta kvinnor och deras barn. Uppsökande arbete bör göras på olika sätt för att nå hela målgruppen. Allmänt riktad information i kombination med mer riktad information till speciella grupper gör att socialtjänsten når fram på ett säkrare sätt. Socialtjänsten i Rinkeby-Kista bör finna sätt att nå de kvinnor och barn som kan tänkas vara utsatta för hot och våld av närstående.

Datum
2009-02-25

Beteckning
7012-08-070758

3. Socialtjänsten arbetar aktivt för att identifiera våldsutsatta personer och barn som bevittnat våld.

Inom staden finns en uttalad målsättning att prioritera arbetet i barnfamiljer där det förekommit våld och att säkerställa kvalitén i utredningar om våldsutsatta kvinnors behov av skydd och stöd. Stadsdelen har brutit ned det i ett antal konkreta åtaganden.

Samtliga intervjuade i olika enheter inom individ- och familjeomsorgen anser att medvetenheten om kvinnovåldsproblematiken är hög. Handläggarna i barngruppen litar till sin kompetens och ställer frågor om våld i familjen när det känns befogat. I ungdomsgruppens utredningsinstrument SAVRY³ och ADAD⁴ ingår frågor om våld, men dessa instrument används inte i alla utredningar. Familjerätten har som rutin att ställa frågor om förekomst av våld i familjen. I barnsamtalen tar de hjälp av s.k. Nallekort för att hjälpa barnen beskriva hur de upplever relationerna i familjen.

I försörjningsenhetens utredningar ingår inte frågor om våld som rutin. Ibland kommer det fram ändå t.ex. i fördjupade samtal vid rehabiliteringsarbete. I utredningarna inom missbruksvården ställs alltid frågan om erfarenhet av våld när man gör en intervju enligt ASI⁵. Inom socialpsykiatrin använder man DUR⁶. Kvinnofridsteamet tar upp frågan om missbruk hos de kvinnor som aktualiseras hos dem först.

När en handläggare får kunskap om eller misstanke om att en kvinna är utsatt för våld informeras klienten om kvinnofridsteamets verksamhet. Kartläggningen av våldet och utredning om behov av eventuella insatser görs sedan i nära samarbete med Kvinnofridsteamet.

Familjerna i Rinkeby-Kista kommer från ett stort antal språkområden och behovet av tolk är stort. Enligt personalen är det problem att få fungerande tolkar i många språkområden.

Personalen inom social omsorg anser att våldsutsatta kvinnor med funktionshinder är en utsatt grupp som är svår att få kontakt med. Personalen inom funktionshinderomsorgen lyfter fram att dessa personer ofta är instängda i sina hem. De kan få sin assistans av anhöriga och det är svårt för utomstående att få insyn i deras levnadsförhållanden.

³ Structured Assessment of Violence Risk in Youth

- ett beslutsstöd i utredningar gällande risker och behov hos ungdomar med känt antisocialt beteende.

⁴ Adolescent Drug Abuse Diagnosis för bedömning och dokumentation av ungdomars problematik.

⁵ Addiction Severity Index, frågesystem som används vid utredningar om missbruk

⁶ Dokumentation-Utvärdering-Resultat – ett dokumentations och utredningsstöd som utvecklats i Göteborgs kommun

Datum
2009-02-25

Beteckning
7012-08-070758

Även inom äldreomsorgen upplever man att det är svårt att få insyn i familjerna. En särskild grupp kvinnor som far illa är de som tvingas bli anhängigvårdare mot sin vilja i stället för att bli anställda inom kommunens hemtjänst.

Handläggare och utförare inom äldre- och handikappomsorgen har ingen särskild metod för att upptäcka äldre eller funktionshindrade våldsutsatta kvinnor. Om de skulle uppmärksamma något missförhållande tar de kontakt med närmaste chef.

Det har förekommit att äldre kvinnor sökt hjälp av kvinnofridsteamet. Vissa gränsdragningsproblem gentemot äldreomsorgen kan uppstå, men kvinnofridsteamet tar emot dem som kommer.

Om det kommer fram, eller finns skäl att misstänka, att en flicka/kvinna utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck (HRV) kopplas kvinnofridsteamet in för att hjälpa till med en riskutredning. Inom försörjningsstöd upptäcker man ofta HRV genom att en kvinna ber om hjälp att ordna ny bostad. Vid samtal om familjesituationen uppdagas förhållandena.

Det förekommer att personer i samkönade relationer söker stöd men det är ytterst sällan. Det är svårt att var öppet homosexuell i stadsdelen. Det är tabubelagt i många kulturer.

Samtliga intervjuade förmedlar att det är starkt fokus på barn som bevittnat våld inom alla individ- och familjeomsorgens sakområden, oavsett inom vilken enhet en familj blir aktualiserad. Det finns rutiner som säger att barnenheten alltid ska kopplas in när socialtjänstens andra enheter får kännedom om att barn kan ha bevittnat våld. Personalen befarar att många barn är utsatta för att bevittna våld utan att det blir känt på socialkontoret. Det är svårt att få till ett samarbete med friskolorna i stadsdelen, det kommer sällan någon information om att barn kan fara illa från dem.

Handläggarna inom ekonomiskt bistånd har ambitionen att lära sig mer om hur barnets situation ska uppmärksammas. En person har därför anställts med huvuduppgift att utveckla barnperspektivet i arbetet med ekonomisk biståndsprövning.

Barnenheten informeras alltid när man inleder en utredning om en vuxen persons missbruk om personen har barn.

I kvinnofridsteamets utredning om hur våldet ser ut tas alltid frågan upp om barnen bevittnat våldet.

Datum
2009-02-25

Beteckning
7012-08-070758

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriteriet är helt uppfyllt inom social omsorg

Bedömningskriteriet är inte uppfyllt inom omsorgerna om äldre och personer med funktionsnedsättning

Stadens och stadsdelens uttalade målsättning, att prioritera barn som bevittnat våld och att utreda våldsutsatta kvinnors behov, har givit tydliga avtryck i hur man arbetar inom social omsorg. En god kompetens tillsammans med rutiner och utredningsinstrument underlättar för handläggarna att identifiera kvinnor och barn, med erfarenheter av våld i nära relationer, i behov av stöd.

Inom omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning behöver man utveckla sitt arbete med att identifiera våldsutsatta kvinnor och barn.

Det är viktigt att socialtjänsten i sin kontakt med människor är särskilt observant på om det kan finnas en våldsproblematik och vid behov erbjuder insatser för detta även om personen primärt inte söker om hjälp pga. våldet. Särskilt lyhörd bör man vara när det gäller människor i vissa utsatta grupper som Regeringen identifierat⁷ Äldre och personer med funktionsnedsättning har identifierats som två av dessa.

4. Socialtjänsten har insatser att erbjuda för personer som utövar våld mot närstående.

Handläggarna beskriver att mycket tid går åt att förklara hur de arbetar med kvinnofridsfrågor då många manliga invånare i stadsdelen har fördomar och förutfattade meningar.

Inom kvinnofridsteamet finns en man anställd som kan ge stöd till män som utövar våld. Han kan ge upp till fem stödsamtal inom ramen för en barnavårdsutredning. Män utan barn kan också erbjudas stödsamtal utan biståndsbedömning av denna person. Vid behov, och på uppdrag av barneheten, kan män erbjudas samtalsstöd kopplat till våldet inom resursenheten, där det också finns manlig personal.

Inom missbruksgruppen finns önskemål om att lägga upp ett program med våldstema för blivande pappor.

Enhetscheferna inom äldre och handikappomsorg har ingen kännedom om eventuella insatser för våldsutövande män.

⁷ Kvinnor med missbruk, med funktionsnedsättning, med utländsk bakgrund samt äldre kvinnor, personer i samkönade relationer och personer som lever under hedersrelaterat våld och förtryck.

Datum
2009-02-25

Beteckning
7012-08-070758

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriteriet är helt uppfyllt

En viktig aspekt när det gäller att förebygga våld mellan närstående är att erbjuda våldsutövarna insatser för att dessa ska upphöra med våldet. Att behandla våldsutövaren kan innebära att man förebygger framtida våld mot partners.

Stadsdelen har rutiner för att uppmärksamma de våldsutövande männen och insatser att erbjuda dem.

Kvalitet

Bedömningskriterier:

5. Socialtjänsten har kvalitetssystem som omfattar arbetet med våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld.

Information och källhänvisning 3 kap 3 § SoL, SOSFS 3 kap 3 §, SOSFS 4 kap. 2 § 1p., SOSFS 4 kap. 1 st AR, SOSFS 4 kap. 2 § 4 p., SOSFS 4 kap. 6 §, prop. 2006/07:38

6. Kommunen säkerställer att personalen har kompetens för att utföra socialtjänstens uppgifter när det gäller våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld

Information och källhänvisning 3 kap 3 § SoL, SOSFS 2006:11 3 kap. 3 §, SOSFS 2006:11 4 kap 5 §, SOSFS 2006:14 (AR), SOU 2006:65

5. Socialtjänsten har kvalitetssystem som omfattar arbetet med våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld.

Stockholms stad har formulerat övergripande mål och visioner som bland annat innefattar mål om våldsutsatta kvinnor och deras barn. Dessa mål är konkretiserade i ett program för kvinnofrid där stadens ansvar för stöd och hjälp vid kvinnofridsbrott och för barn som är utsatta för våldsbrott formuleras. Meningen är att stadsdelarna sedan formulerar lokala mål för kvinnofridsarbetet.

Rinkeby-Kista har formulerat ett övergripande mål att prioritera arbete i barnfamiljer där det förekommer våld. Huvudprincipen är att man ska inleda utredning om alla barn som varit med om våld i nära relation. Ett annat mål är att säkerställa kvalitén i utredningar för att bedöma behovet av skydd och insatser för kvinnor som utsätts för hot eller våld.

Datum
2009-02-25

Beteckning
7012-08-070758

De intervjuade beskriver att våldet i olika former är ett dominerande problem i stadsdelen. Information om omfattningen får man genom officiella källor som BRÅ-statistiken och Västerortspolisen, men man har också gjort egna kartläggningar, som sedan påverkat verksamhetsplaneringen. Genom att Kvinnofridsteamet blir informerat om alla ärenden där våld förekommer har man nu en bild av den aktuella situationen inom Individ- och familjeomsorgen. Utredningssystemen ASI⁸ och DUR ger också möjlighet till viss statistik.

Rutiner för handläggning och dokumentation finns främst inom social omsorg och där har man prioriterat rutiner som berör arbetet med kvinnofrid. Detaljerade rutiner finns för kvinnofridsteamets arbete och för andra enheters arbete med kvinnofridsfrågor. Enhetens ansvar och kvinnofridsenhetens ansvar tydliggörs för att undvika gränsdragningsproblem. Intervjuade handläggare vittnar samstämmigt om att rutinerna används och fungerar väl.

Ledningen påpekar att sammanslagningen av två stadsdelar med delvis olika rutiner har tagit tid och kraft i anspråk. Det har påverkat möjligheterna till metodutveckling. Samverkan inom individ- och familjeomsorgen har prioriterats på bekostnad av samverkan med andra verksamhetsområden.

I intervjuerna poängteras att de utvecklade rutinerna för samarbetet mellan kvinnofridsteamet och de andra enheterna har bidragit till att samarbetet fungerar så väl.

Alla beslutade insatser följs upp. Insatser till följd av kvinnovåld följs upp av kvinnofridsenheten. Arbetsplaner finns i alla ärenden. Uppföljning av arbetsplanen sker vanligen efter tre eller sex månader.

De intervjuade kvinnorna bekräftade att socialtjänsten regelbundet följde upp beslutade insatser. ”Ja de följer hela tiden upp. Känns tryggt att de hela tiden finns vid min sida och hjälper mig med allt praktiskt som jag inte kände till”. Även i aktgranskningen framkom att insatser följdes upp regelbundet.

Inom äldre- och handikappomsorgen följer man upp sina insatser men har inget särskilt system för uppföljning när man upptäckt att en kvinna är våldsutsatt.

Enligt kvinnojouren Somaya och Unga Kvinnors Värn är handläggarna i Rinkeby-Kista engagerade och följer upp sina placeringar väl. I motsats till många andra tar de själva initiativ till att besöka placerade kvinnor.

Kvinnojouren i Nacka säger att Rinkeby-Kista utmärker sig genom att ha en tät uppföljning och kontakt med de kvinnor de placerat i Nacka. De hör alltid av sig om man sökt dem på telefon, vilket inte sker i alla kommuner/stadsdelar.

⁸ Addiction Severity Index, frågesystem som används vid utredningar om missbruk

Datum
2009-02-25

Beteckning
7012-08-070758

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriteriet är helt uppfyllt

Socialtjänsten förväntas ha ett ledningssystem för att kunna följa upp sina insatser och utveckla och säkra kvaliteten. Våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld är utsatta grupper som ibland har svårt att få sina behov tillgodosedda inom socialtjänsten. Regering och Riksdag har på olika sätt särskilt pekat på behovet av att kommunerna utvecklar sitt arbete till stöd för dessa grupper.

Genom sin organisation där alla kvinnofridsärenden passerar genom kvinnofridsteamet får stadsdelen en god kännedom om hur många och vilka kvinnor som blir aktuella. Stadsdelen har mål och rutiner för hur ärendena ska hanteras. De åtaganden som enheterna har gjort följs regelbundet upp vid tertialgenomgångar och garanterar att målen uppfylls.

6. Kommunen säkerställer att personalen har kompetens för att utföra socialtjänstens uppgifter när det gäller våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld

Stadsdelarna Rinkeby, Kista och Spånga-Tensta drev under åren 2005-2006 ett projekt, Järva kvinnofridsprojekt, vars syfte var att höja kompetensen hos all personal när det gäller våldsutsatta kvinnor, män som utövar våld och barn som upplevt/bevittnat våld. Inom ramen för projektet erbjöds en rad utbildningar som riktade sig till all personal inom stadsdelsförvaltningarna. Det var dock främst personal inom Individ- och familjeomsorgen som deltog.

Inom stadsdelen har man fortsatt att satsa på kompetensutveckling när det gäller kvinnofrid för all personal. Några går nu en 15 poängskurs i att möta de våldsutövande männen. En handläggare går ungdomsstyrelsens utbildning i HRV.

Kvinnofridsteamet har en spetskompetens inom området. De har tagit del av den utbildning som finns inom området kvinnofrid och tar fortlöpande del av aktuell forskning. De har dessutom utbildning i kognitiv beteendeterapi och i att hålla i grupper. Tre halvdagar per år har man avsatt för att reflektera över och systematisera sina erfarenheter. En halvtids forskare är knuten till stadsdelen.

I resursenheten finns personal med särskild kompetens. Enhetens psykolog har vidareutbildning steg 2 med inriktning mot barn- och ungdom. Hon håller själv i handledning och utbildning av andra som arbetar med insatser för barn som bevittnat våld. Flera i personalgruppen har utbildning för att hålla i Trappansamtal med barn.

Datum
2009-02-25

Beteckning
7012-08-070758

Inom familjerätten finns personal med vidareutbildning i kvinnofridsarbete och med erfarenhet av att vara samordnare i kvinnofridsfrågor i en annan kommun. Inom verksamheten pågår löpande metodutvecklingsarbete i kvinnofridsfrågor och barns utsatthet. Inom enheten finns även kontaktverksamheten där personalen har speciell handledning av enhetens psykolog i ärenden som rör övervakade umgängen.

Personalen i Rinkeby-Kistamottagningen har alla fått utbildning inom kvinnofridsområdet inom ramen för ett gemensamt projekt tillsammans med kvinnofridsteamet sedan 2007.

Barn- och ungdomsenhetens personal har fått utbildning inom ramen för Järva kvinnofridsprojekt. De har också arbetat med metodutveckling av hur man ska synliggöra barnets utsatthet i våldsärenden.

Personalen inom individ- och familjeomsorgen anser generellt att de haft god tillgång till kompetensutveckling och att kunskapsnivån är hög. Genom samarbetet med kvinnofridsteamet och personalen i resursenheten sker också en fortlöpande kompetensutveckling. Nu höjs röster för att man behöver ägna tid åt att verkställa kunskaperna och se till att de får reella effekter i arbetet.

Ett introduktionsprogram för nyanställda håller på att utformas för att säkerställa att all personal har en grundkompetens i kvinnofridsfrågor.

Inom handikappomsorgen har enhetschefen tagit del av en föreläsning om våldsutsatta kvinnor. I övrigt har ingen intervjuad personal deltagit även om man känner till att erbjudandet funnits.

Inom äldreomsorgen anser man sig inte ha någon kompetens i frågor om kvinnovåld. Inte heller anser man att man erbjudits kompetensutveckling.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriteriet är helt uppfyllt inom social omsorg

Bedömningskriteriet är inte uppfyllt inom omsorgerna om äldre och personer med funktionsnedsättning

Inom social omsorg har man sedan flera år satsat på personalens kompetens inom området kvinnofrid. Upplägget med spetskompetens i kvinnofridsteamet och resursteamet och en hög grundkompetens hos övriga medarbetare ger goda förutsättningar för att utsatta kvinnor och barn och de våldsutövande männen ska få ett professionellt bemötande.

Olika samarbetspartners vittnar också om att den höga kompetensnivån bland stadsdelens medarbetare ger dem en särställning i kvinnofridsarbetet.

Inom omsorgerna för äldre och personer med funktionsnedsättning saknas i stort sett utbildning och kunskap.

Datum
2009-02-25

Beteckning
7012-08-070758

Våldsutsatta kvinnor kan komma i kontakt med olika delar av socialtjänsten. Det är därför viktigt att det finns grundkompetens inom hela socialtjänsten hos den personal som kan tänkas möta utsatta kvinnor. Möjlighet till fortlöpande kompetensutveckling är nödvändig för att kvaliteten i de i arbetet med våldsutsatta kvinnor ska kunna upprätthållas inom hela socialtjänsten.

Kommunen bör upprätta en plan för kompetensutveckling som omfattar en grundkompetens för all personal inom omsorgerna för äldre och personer med funktionsnedsättning.

Samverkan

Bedömningskriterier:

7. Socialtjänsten har rutiner för samverkan och samarbete med aktörer utanför kommunen i kvinnofridsarbetet

Information och källhänvisning 6 § förvaltningslagen (1986:223), 4 kap. 1 par. SOSFS 2006:11, 3 kap. 5 § SoL

8. Socialtjänsten har rutiner för samverkan och samarbete när det gäller kvinnofridsarbetet inom kommunen

Information och källhänvisning 3 kap. 3 § SoL, 4 kap. 1 par. SOSFS 2006:11

7. Socialtjänsten har rutiner för samverkan och samarbete med aktörer utanför kommunen i kvinnofridsarbetet

I Stockholms stads program för kvinnofrid beskrivs vikten av samverkan.

Representanter för stadsdelen samverkar med en rad samarbetspartners i frågor om våld. Huvudsakligen är det utifrån den enskilda individens behov, men det finns också mer övergripande samverkan med andra myndigheter och organisationer.

Stadsdelen har en representant i stadens centrala samverkansgrupp, som bland annat tar upp frågor om kvinnofrid och barn som utsätts för våld, med representanter för ett flertal myndigheter, dock inte landstinget.

Även på lokal nivå har funnits en samverkansgrupp med socialtjänst, polis, kyrka och kriminalvård. Landstinget har tidigare varit med, men deltar numera inte längre

Datum
2009-02-25

Beteckning
7012-08-070758

i det lokala samarbetet. Enligt polisen ligger den lokala samverkansgruppen på is sedan omorganisationen 2007.

Tillsammans med polisen, länsstyrelsen och andra kommuner driver stadsdelen Relationsvåldscentrum, RVC⁹, som är en stödverksamhet för personer som polisanmält våld mot sin person från någon närstående. Enhetschefen på Kvinnofridsenheten deltar i ett projekt, som drivs av Ungdomsstyrelsen, för att förebygga våld i stadsdelen. Projektet drivs inom ramen för Folkets Hus i Rinkeby.

Rutiner finns för hur samverkan med Västerortspolisen skall ske i ärenden med våldsutsatta barn.

I intervju med representant för RVC säger hon att samarbetet fungerar bra. "Som man arbetar i Rinkeby-Kista borde man arbeta överallt. De är proffsiga och ser kvinnofrågor i ett helhetsperspektiv". Även Nacka kvinnojour är mycket nöjd med samarbetet med stadsdelen som uppfattas som seriösa och engagerade. Som exempel nämns att chefen för kvinnofridsteamet har ringt upp efter särskilt besvärliga situationer för att höra jourens uppfattning om lösningen.

Intervjuade samverkanspartners är överlag mycket nöjda med samarbetet med stadsdelen.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriteriet är helt uppfyllt

Våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld kommer ofta i kontakt med ett flertal offentliga samhällsinstitutioner, t.ex. socialtjänsten, hälso- och sjukvården och polisen, kvinnojourer, brottsofferjourer etc. för att få hjälp och stöd. För att den våldsutsatta kvinnan och barnet som bevittnat våld ska få det skydd och stöd de behöver krävs ofta en samverkan mellan olika aktörer.

Stadsdelen har ett omvittnat gott samarbete med externa samarbetspartners. Även om det inte alltid är formaliserat tycks det fungera väl och gynna de kvinnor som är i behov av stöd.

8. Socialtjänsten har rutiner för samverkan och samarbete när det gäller kvinnofridsarbetet inom kommunen

Inom stadsdelen finns nedtecknade rutiner för hur samverkan ska ske mellan enheterna inom individ- och familjeomsorgen. Det finns tydligt angivet när och hur samverkan ska ske med kvinnofridsteamet. I rutinerna tydliggörs hur ansvaret

⁹ Relationsvåldscentrum

Datum
2009-02-25

Beteckning
7012-08-070758

fördelas mellan enheterna, såväl när det gäller ansvaret för handläggning som hur de ekonomiska frågorna ska lösas.

Alla enheter fungerar tillsammans med kvinnofridsteamet och de olika rollerna är tydliga. Kvinnor som aktualiseras på kvinnofridsteamet utreds där. Om hon har barn aktualiseras de på barn- och ungdomsenheten. På samma sätt inleds ett samarbete med handläggare på andra enheter som kan behöva involveras. Om det i utredning på en annan enhet visar sig att en kvinna är utsatt för våld kopplas kvinnofridsteamet in för att informera om vilket stöd de kan erbjuda och eventuellt göra en våldsutredning.

En arbetsplan upprättas tillsammans med kvinnan för att tydliggöra ansvarsfördelning i ärendet och bestämma tider för uppföljning och återkoppling mellan enheterna.

Intervjuade handläggare tycker att samarbetet med kvinnofridsteamet fungerar bra. De känner sig trygga med kvinnofridsteamets stöd och kompetens. En handläggare uttryckte att "Man vågar se de utsatta kvinnorna nu när man vet att det finns hjälp att erbjuda."

I flera av de granskade akterna kunde man tydligt utläsa av dokumentationen att samverkan fungerade väl mellan enheterna.

En av de intervjuade kvinnorna upplevde att de olika enheterna kvinnofridsteamet missbruk och försörjningsstöd samarbetade väl med varandra och med henne. "Det blev aldrig några knutar." En annan kvinna ansåg att handläggaren på kvinnofridsteamet var bra men att de andra handläggarna drog åt ett annat håll så samarbetet fungerade inte.

Någon samverkan med äldre och handikappomsorgen har inte utvecklats. Båda enhetscheferna känner till kvinnofridsteamet men anser inte att teamet och dess verksamhet är känt i någon större utsträckning inom deras verksamhetsområden. Intervjuade personer inom äldre- och handikappomsorgen anser över huvud taget att de är dåligt informerade om kvinnofridsteamets arbete och att det inte finns något uttalat samarbete.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriteriet är delvis uppfyllt

Samverkan inom individ- och familjeomsorgens enheter är tydligt reglerat och tycks fungera väl. Däremot är samverkan mellan social omsorg och avdelningen för omsorg om äldre- och personer med funktionsnedsättning mycket sporadisk. Det finns inte heller några rutiner eller uttalade ambitioner för hur samverkan skulle se ut.

Datum
2009-02-25

Beteckning
7012-08-070758

Stadsdelen behöver upprätta en plan över hur även denna avdelning skall involveras i arbetet med kvinnofridsfrågor, såväl när det gäller kunskapsutveckling som rutiner för hur samverkan skall ske när det gäller äldre kvinnor och kvinnor med funktionsnedsättning.

Säkerhet

Bedömningskriterier:

9. Socialtjänsten tillgodoser en våldsutsatt kvinnas behov av skydd.

Information och källhänvisning SOU 2006:65, SOSFS 2006:5 4 kap. 5 §

9. Socialtjänsten tillgodoser en våldsutsatt kvinnas behov av skydd.

Kvinnofridsteamet har ett åtagande i VP att i samtliga utredningar utgå från strukturerade arbetsmetoder och riskbedömningar med fokus på våld och våldets konsekvenser. För det ändamålet har man utvecklat en manual för att ta reda på vilken typ av våld kvinnan utsatts för, omfattningen av våldet och hur det har påverkat kvinnan. I samtliga ärenden ska man även göra en nätverkskarta för att ta reda på vilka personer som kan utgöra ett stöd respektive hot för kvinnan.

I alla ärenden med inslag av kvinnofrid görs en kartläggning av hur våldet ser ut och en riskbedömning. Den görs huvudsakligen av kvinnofridsteamet men kan även göras i andra enheter. Som stöd för utredningen används olika instrument som SARA¹⁰, Ekbrand¹¹ och Patriark¹². Man prövar nu en ny manual för säkerhetsbedömning tillsammans med Socialstyrelsen, DIARI¹³

I utredningar om barn som har bevittnat våld görs först en säkerhetsbedömning av mammans och barnens behov. Därefter kallas pappan tillsammans med en representant för kvinnofridsteamet. Inom ramen för barnavårdsutredningen genomför sedan kvinnofridsteamets socialsekreterare en samtalsserie med pappan om våldets konsekvenser, ansvar och alternativ. Återkoppling av dessa samtal sker sedan i trepartssamtal med pappan, barnavårdsutredare och kvinnofridsteam. Bland

¹⁰ Spousal Assault Risk Assessment Guide – instrument för bedömning av risk för framtida partnervåld – fokuserar på förövaren

¹¹ Instrument för bedömning av risk för våld efter en separation

¹² Instrument för bedömning av risker vid hedersrelaterat våld

¹³ decision making in abusive relationships - fokuserar på offret och sårbarhetsfaktorer som kan hindra den våldsutsatta från att ta sig ifrån den våldsamma relationen

Datum
2009-02-25

Beteckning
7012-08-070758

de granskade utredningarna fanns exempel på hur barnenheten kontaktat kvinnofridsteamet

Familjerätten har en egen mall för säkerhetsbedömningar i sina ärenden.

Även när en kvinna väljer att flytta hem från ett skyddat boende görs en säkerhetsutredning.

De intervjuade kvinnorna bekräftade att riskutredning var gjord. "Hon (soc.sekr) fattade mer än jag själv om riskerna. Hon fick mig att inse allvaret i situationen".

I samtliga granskade kvinnoakter fanns en kartläggning av våldet och dess konsekvenser samt en riskutredning enligt modellerna Ekbrand eller Patriark.

Personalen uppger att de känner till och kan hantera skyddade uppgifter på olika nivåer. Det finns rutiner för sekretessmarkering i ärendehanteringssystemet Paraply. Det går att hålla ärenden utanför Paraply om det är nödvändigt av säkerhetsskäl.

Svårigheter uppstår ibland i samverkan med andra kommuner, t.ex. vid kvarskrivning. Men det går som regel att lösa.

Även inom äldre- och handikappomsorgen händer det att personer har behov av skyddad identitet.

De intervjuade kvinnorna kände sig trygga med hur socialtjänsten hanterade deras information.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriteriet är helt uppfyllt

Hot- och riskbedömningar görs systematiskt i alla kvinnofridsärenden.

Handläggarna är förtrogna med ett flertal bedömningsinstrument. Kunskap finns också om hur skyddade personuppgifter ska hanteras.

Handläggning och dokumentation

Bedömningskriterier:

10. Socialtjänstens handläggning av en ansökan/anmälan tillgodoser den enskildes rättssäkerhet

Information och källhänvisning 15 § FL, SOSFS 2006:5 4 kap. 1 §, SOSFS 2006:5 4 kap. 2 § 3 p., 11 kap 1 § SoL, 11 kap. 5 § SoL, SOSFS 2006:5 4 kap 1 §, SOSFS 2006:5 3 kap. 1 §, 11 kap 1 § SoL, SOSFS 2006:5 4 kap. 4 § (AR), 7 § FL

11. Socialtjänstens beslut tillgodoser den enskildes rättssäkerhet

Information och källhänvisning SOSFS 2006:5 5 kap. 4 §, 11 kap. 5 § SoL, 20 § FL, SOSFS 2006:5 kap. 1 § AR

Datum
2009-02-25

Beteckning
7012-08-070758

10. Socialtjänstens handläggning av en ansökan/anmälan tillgodoser den enskildes rättssäkerhet

I samtliga granskade aktualiseringar var de formella kraven uppfyllda. De s.k. Kronpärmarna¹⁴ från sakenheterna var i god ordning med ett informativt diarieblad som angav vilka handlingar som fanns i pärmen. Av dem kunde man utläsa att ytterst få ärenden med inslag av kvinnofridsproblematik lämnas utan utredning.

Kvinnofridsteamets pärm däremot var i oordning med handskrivna lappar och oklara formuleringar om vad saken gällde och vad ställningstagandet lett till. De uppfyllde i ett fåtal fall de formella krav som regleras i Socialstyrelsens föreskrifter.

Samtliga granskade utredningar som gjorts av kvinnofridsteamet är korrekta och goda exempel på hur en utredning kan göras för att synliggöra våldet och dess konsekvenser för kvinnan (man använder en mall med fastställda rubriker) och innehåller en bedömning från socialtjänstens sida med förslag till insatser. I granskningen kunde man t.ex. se att Rinkeby-Kistamottagningen gjort en ASI utredning med fokus på missbruket och kvinnofridsteamet har kartlagt våldsutsattheten vilket sammantaget ger en helhetsbild av kvinnans situation och behov av stöd.

Den interna samverkan som sker är väl dokumenterad i journalerna. Det är enkelt att följa hur socialtjänsten arbetar och handlägger ett ärende även när flera enheter är involverade.

Som regel har utredningarna handlagts skyndsamt. De intervjuade kvinnorna bekräftar detta. En av dem säger att i hennes tidigare kommun sa man alltid bara "Vänta, Vänta. Så är det inte i Rinkeby. Där får man hjälp direkt".

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriteriet är delvis uppfyllt

Hantering av aktualiseringar var i huvudsak korrekt, men kvinnofridsteamet behöver se över ordningen i sin pärm för diarieförda handlingar.

Att det fanns så ärenden med våldsinslag i de granskade diariepärmarna tyder på att de flesta kvinnor med våldsproblematik som kontaktar socialtjänsten får sina behov utredda.

Granskade utredningar uppfyller väl de krav som kan ställas på utredningar om våldsutsatthet.

11. Socialtjänstens beslut tillgodoser den enskildes rättsäkerhet

Kvinnorna har alla egna personakter på kvinnofridsteamet. Besluten är mestadels korrekt dokumenterat i de granskade ärendena. I tre av de granskade ärendena

¹⁴ Pärm, där diarieförda handlingar förvaras i kronologisk ordning om de inte leder till att ett ärende inleds

Datum
2009-02-25

Beteckning
7012-08-070758

framgår inte om utredningen kommunicerats med den berörda. I ett av de granskade ärendena saknas i beslut och arbetsplan helt uppgifter om att kvinnan har barn och hur eventuella kontakter runt barnen ska se ut

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriteriet är delvis uppfyllt

För att en våldsutsatt kvinna ska få tillgång till de insatser hon behöver och har rätt till enligt 4 kap. 1 § SoL måste hennes ärende handläggas på ett sådant sätt att rättssäkerheten kan garanteras. Med handläggning av ärenden avses alla åtgärder från det att ett ärende väcks till dess att det avslutas genom beslut. Det ska vara möjligt att följa ett ärende och förstå motivering till olika åtgärder och beslut. En utredning ska vara tillräckligt allsidig för att utgöra ett underlag för beslut om insatser.

De utredningar som granskats bedöms utgöra ett gott underlag för socialtjänstens beslut om stöd till en våldsutsatt kvinna. Däremot fanns vissa brister i den formella hanteringen. Stadsdelen behöver se över rutinerna för dokumentation av beslut.

Datum
2009-02-25

Beteckning
7012-08-070758

Insatser

Bedömningskriterier:

12. Socialtjänsten kan tillgodose de behov av stöd och skydd som en våldsutsatt kvinna har

Information och källhänvisning 2 kap. 2 § SoL, 4 kap. 1 § SoL, SOU 2006:65, 3 kap. 6 § SoL, kapitel 5 SoL

13. Socialtjänsten kan tillgodose de behov av stöd och skydd som en våldsutsatt kvinna med missbruksproblem har

Information och källhänvisning 2 kap. 2 § SoL, 4 kap. 1 § SoL, kap. 5 SoL, SOU 2006:65, prop. 2006/07:38, prop. 2006/07:38, 3 kap. 6 § SoL

14. Socialtjänsten kan tillgodose de behov av stöd och skydd som en våldsutsatt kvinna med funktionsnedsättning har

Information och källhänvisning 2 kap. 2 § SoL, 4 kap. 1 § SoL, kap. 5 SoL, prop. 2006/07:38, 3 kap. 6 § SoL

15. Socialtjänsten kan tillgodose de behov av stöd och skydd som en våldsutsatt kvinna med utländsk bakgrund har

Information och källhänvisning 2 kap. 2 § SoL, 4 kap. 1 § SoL, kap. 5 SoL, SOU 2006:65, prop. 2006/07:38, 3 kap. 6 § SoL

16. Socialtjänsten kan tillgodose de behov av stöd och skydd som en våldsutsatt äldre kvinna har

Information och källhänvisning 2 kap. 2 § SoL, 4 kap. 1 § SoL, kap. 5 SoL, SOU 2006:65, prop. 2006/07:38, 3 kap. 6 § SoL

17. Socialtjänsten kan tillgodose de behov av stöd och skydd som en person som lever under hedersrelaterat våld och förtryck har

Information och källhänvisning 2 kap. 2 § SoL, 4 kap. 1 § SoL, kap. 5 SoL, SOU 2006:65, prop. 2006/07:38, 3 kap. 6 § SoL, regeringens handlingsplan (skr 2007/07:39)

18. Socialtjänsten kan tillgodose de behov av stöd och skydd som en våldsutsatt person som lever i en samkönad relation har

Information och källhänvisning 2 kap. 2 § SoL, 4 kap. 1 § SoL, kap. 5 SoL, SOU 2006:65, 3 kap. 6 § SoL, regeringens handlingsplan (skr 2007/08:39)

12. Socialtjänsten kan tillgodose de behov av stöd och skydd som en våldsutsatt kvinna har

Behov av skyddat boende går alltid att lösa i ett akut läge, enligt personalen. Handläggarna anstränger sig att hitta "rätt" boende till var och en. Ibland gör dock besparingskraven att man måste avstå från den optimala lösningen. I första hand används boenden som drivs av Stockholms stad, men man köper även platser på annat håll. Problem uppstår oftare när det gäller att hitta ett boende på längre sikt. Risk finns att kvinnan "fastnar" i det akuta boendet.

Även andra insatser erbjuds utifrån de behov som kommer fram i utredningarna. Det framgår av aktgranskningen hur kvinnofridsteamet och de andra enheterna samarbetar för att finna lösningar. Bland granskade ärenden fanns exempel på att flera enheter som ekonomiskt bistånd, barnenheten och socialpsykiatri och kvinnofridsteamet samarbetat kring skuldsanering, stöd till barnen, kontaktperson och träningslägenhet. Kvinnofridsteamet kan ge samtalsstöd både individuellt och i grupp.

Två av de intervjuade kvinnorna hade pågående stödsamtal med kvinnofridsteamet och var väldigt nöjda med det stöd de fick där. Den tredje hade fått sitt stöd genom en kvinnojour.

Systerjouren Somaya anser att socialtjänsten i Rinkeby är en förebild när det gäller stöd till våldsutsatta kvinnor. De tycker att socialtjänsten där ser till kvinnans hela behov och är en spjutspets i kvinnofridsarbetet. Samma erfarenhet har kvinnojouren i Nacka. Rinkeby-Kista skiljer ut sig positivt jämfört med andra kommuner och stadsdelar. "Inga problem är omöjliga. Allt går att lösa". De är också aktiva i planeringen av hur kvinnan ska bo efter vistelsen på kvinnojouren. Tillsammans med kvinnan och kvinnojouren gör man en noggrann planering.

Kvinnofridsteamet har alltid beredskap för att kunna hjälpa till i ett akut skede under kontorstid. Övrig tid är det socialjouren som griper in.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriteriet är helt uppfyllt

Granskningen har visat att socialtjänsten i Rinkeby-Kista har goda förutsättningar att ge stöd och skydd till våldsutsatta kvinnor. Såväl kvinnojouren och intervjuade kvinnor vittnar om stadsdelens engagemang och möjlighet att ge insatser.

Ett problem som lyfts här, liksom i flera andra kommuner och stadsdelar, är svårigheten att finna ett tryggt långsiktigt boende när den akuta fasen är över. Tillsammans med en annan stadsdel, Hässelby-Vällingby, arbetar stadsdelen i ett projekt, finansierat av Länsstyrelsen, för att bygga upp ett mellanboende för att våldsutsatta kvinnor inte ska "fastna" i ett akutboende.

Datum
2009-02-25

Beteckning
7012-08-070758

13. Socialtjänsten kan tillgodose de behov av stöd och skydd som en våldsutsatt kvinna med missbruksproblem har

Samtliga intervjuade uppger att det är ett problem att finna boende för utsatta kvinnor i ett aktivt missbruk. Hvilans boende för hemlösa, med hela Stockholm som upptagningsområde, har ett fåtal platser för akut placering.

När det gäller andra stödinsatser kan kvinnofridsteamet och Rinkeby-Kistamottagningen tillsammans erbjuda samtal, enskilt och i grupp som är speciellt anpassade för våldsutsatta kvinnor med missbruksproblem. En av de intervjuade kvinnorna gick i regelbundna stödsamtal med sin socialsekreterare från mottagningen och en representant från kvinnofridsteamet. Hon var mycket nöjd med den hjälp hon fick i dessa samtal.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriteriet är delvis uppfyllt

Stadsdelen har uppmärksammat missbrukande kvinnors speciella utsatthet när det gäller att drabbas av våld i nära relationer. Genom samarbetet mellan kvinnofridsteamet och Rinkeby-Kista mottagningen får missbrukande våldsutsatta kvinnor tillgång till välfungerande insatser.

Däremot brister stadsdelen när det gäller att kunna erbjuda ett skyddat boende för dessa kvinnor. Hvilan, som har nämnts, är ett boende för hemlösa och kan inte anses uppfylla behoven.

14. Socialtjänsten kan tillgodose de behov av stöd och skydd som en våldsutsatt kvinna med funktionsnedsättning har.

Kvinnofridsteamet har ansvar för att även kvinnor med funktionsnedsättning får sitt behov av stödsamtal tillgodosett. Det skulle i så fall ske i samarbete med enheten för funktionshinder. Hittills har inga kvinnor med funktionsnedsättning aktualiserats därifrån. Två unga kvinnor med låg begåvning har varit aktuella då de utsattes för våld av sin familj. Samarbete skedde då med Landstingets habilitering.

Samtliga intervjuade medger svårigheter att hitta lämpligt boende för en kvinna med funktionsnedsättning som behöver skydd.

Representanterna för handikappomsorgen skulle vid behov ta kontakt med kvinnofridsteamets chef för att finna en lösning. Man disponerar inga egna platser, men det går att köpa plats för en kvinna med speciella behov.

Kvinnojouren Somaya har erfarenhet av att man i kvinnofridsteamet är bra på att lösa individuella problem och utgår från att de även skulle kunna hjälpa kvinnor med funktionsnedsättning.

Datum
2009-02-25

Beteckning
7012-08-070758

Vid behov av akuta insatser utanför kontorstid är det socialjouren som får gripa in.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriteriet är delvis uppfyllt

Det har förekommit att kvinnor med funktionsnedsättning fått hjälp av kvinnofridsteamet och flera av de intervjuade tror att teamet skulle finna lösningar vid behov. Länsstyrelsen anser dock att det inte finns någon genomtänkt strategi på stadsdelen för hur kvinnor med olika typer av funktionshinder skall få stöd med boende eller andra insatser om de blir utsatta för våld. Möjligheten för kvinnor med funktionsnedsättning att få anpassat skyddat boende och annat stöd behöver utvecklas.

15. Socialtjänsten kan tillgodose de behov av stöd och skydd som en våldsutsatt kvinna med utländsk bakgrund har

De flesta kvinnor som vänder sig till socialtjänsten i Rinkeby-Kista har utländsk bakgrund. De intervjuade har inte påpekat några speciella svårigheter med detta annat än kvinnorna ofta är dåligt orienterade i hur det svenska samhället fungerar. De behöver mycket praktiskt stöd för detta, vilket är tidskrävande för handläggarna.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriteriet är helt uppfyllt

Eftersom kvinnor med utländsk bakgrund utgör flertalet av dem som vänder sig till stadsdelen har kvinnofridsarbetet anpassats efter det.

16. Socialtjänsten kan tillgodose de behov av stöd och skydd som en våldsutsatt äldre kvinna har

Enligt enhetscheferna inom social omsorg har man kunnat hjälpa även äldre kvinnor som sökt hjälp, men det är ett fåtal som vänt sig till dem. Vid behov kan man samverka med äldreomsorgen.

Kvinnjouren Somaya har erfarenhet av att en kvinna (över 60 år) har fått hjälp genom kvinnofridsteamet.

Representanterna för äldre- och handikappomsorgen hänvisar till kvinnofridsteamet, eventuellt kan också en diakonissa hjälpa till med samtal.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriteriet är delvis uppfyllt

Datum
2009-02-25

Beteckning
7012-08-070758

När det gäller våldsutsatta äldre kvinnor ökar risken för att utsättas för våld med ökande ålder och beroende. Det kan vara svårt att diagnostisera våld och övergrepp. Det är lätt att tolka den äldres skador som åldersrelaterade; fallskador, ben- och armbrott, skallfrakturer, käkfrakturer, blåmärken och andra krämpor. Om den äldre kvinnan drabbas av demens kan hon dessutom få svårt att berätta om sitt eget tillstånd för omgivningen.

Det har förekommit att äldre kvinnor fått hjälp av kvinnofridsteamet. Länsstyrelsen anser dock att det inte finns någon genomtänkt strategi på stadsdelen för hur äldre kvinnor skall få stöd med boende eller andra insatser om de blir utsatta för våld. Stadsdelen behöver öka möjligheten till skydd och stöd bland annat genom kompetensutveckling inom äldreomsorgen. Möjligheten för äldre kvinnor att få anpassat skyddat boende och annat stöd behöver utvecklas.

17. Socialtjänsten kan tillgodose de behov av stöd och skydd som en person som lever under hedersrelaterat våld och förtryck har

Inom kvinnofridsteamet finns kompetens att ge stöd även när det gäller hedersrelaterat våld. I ungdomsärenden har ungdomsgruppen huvudansvaret men samverkar med kvinnofridsteamet. Vid behov av skyddat boende för flickor under 18 år har man tillgång till stadens eget skyddade boende. För vuxna kvinnor kan skyddat boende ordnas via kvinnojourer eller andra stödboenden.

Kvinnofridsteamet kan ge samtalsstöd och andra insatser som t.ex kontaktperson, förutom skyddat boende. Även ungdomsmottagningen kan ge samtalsstöd till ungdomar, av mer kortvarig karaktär.

Enligt Kvinnojouren Somaya är handläggarna bra på att förstå problemen runt hedersrelaterat våld och förtryck och de kan som regel lösa behoven.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriteriet är helt uppfyllt

Hanteringen av ärenden där flickor/unga kvinnor eller pojkar/unga män blivit utsatta för hedersrelaterat våld ställer krav på särskild kunskap och väl utvecklade metoder och arbetsformer.

Inom stadsdelen finns kompetens och resurser att tillgodose målgruppens behov.

18. Socialtjänsten kan tillgodose de behov av stöd och skydd som en våldsutsatt person som lever i en samkönad relation har

Kvinnofridsteamet har ansvar för att erbjuda stöd till par i samkönade relationer som har en våldsproblematik. Några sådana ärenden har ännu inte varit aktuella

Datum
2009-02-25

Beteckning
7012-08-070758

men om det skulle ske skulle man vid behov samarbeta med RFSL¹⁵:s brottsofferjour.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriteriet är delvis uppfyllt

Dessa personer är hänvisade till stadsdelens ordinarie utbud, vilket oftast är rimligt. Erfarenhet visar emellertid att homo- och bisexuella inte söker hjälp i samma utsträckning som heterosexuella, även om det skulle finnas behov av det. Kommunen bör öka kompetensen om denna målgrupp.

Barnets behov

Bedömningskriterier:

- **När ett barn bevittnat våld görs det en förhandsbedömning av barnets situation**
Information och källhänvisning 5 kap. 11 § 3 st. SoL, 11 kap 1 § SoL, SOSFS 2006:12, SOSFS 2006:5 3 kap. 1 §
- **Om barnet misstänks vara utsatt för brott tar socialnämnden alltid ställning till om en polisanmälan ska göras**
Information och källhänvisning SOU 2006:65, 5 kap. 11 § SoL, 3 st., 11 kap 1 § SoL, 11 kap. 5 § SoL, SOSFS 2006:5 4 kap. 1 § pl, SOSFS 2006:5 5 kap 3 § (AR), SOSFS 2006:12
- **En utredning om ett barn som bevittnat våld beskriver hur våldet har påverkat barnet och barnets behov av insatser**
Information och källhänvisning SOU 2006:65, 5 kap. 11 § SoL, 3 st., 11 kap 1 § SoL, 11 kap. 5 § SoL, SOSFS 2006:5 4 kap. 1 § pl, SOSFS 2006:5 5 kap 3 § (AR), SOSFS 2006:12
- **Socialtjänsten har insatser för att möta det behov av stöd och skydd som barn som bevittnar våld har**
Information och källhänvisning SOU 2006:65, 5 kap. 11 § SoL, 3 st., 11 kap 1 § SoL, 11 kap. 5 § SoL, SOSFS 2006:5 4 kap. 1 § pl, SOSFS 2006:5 5 kap 3 § (AR), SOSFS

19. När ett barn bevittnat våld görs det en förhandsbedömning av barnets situation

I Stockholms stads program för kvinnofrid konstateras att barnen som bevittnat våld är brottsoffer och att stadsdelarna ansvarar för att utreda och besluta om stödåtgärder för barn i våldsutsatta familjer.

I Rinkeby-Kista stadsdel har nämnden uttalat som mål att arbetet i barnfamiljer där det förekommer våld ska prioriteras.

¹⁵ Riksförbundet för sexuellt likaberättigande

Datum
2009-02-25

Beteckning
7012-08-070758

Om det kommer in en anmälan som tyder på att ett barn varit utsatt för eller har bevittnat våld ska en utredning inledas om barnets behov av stöd. De vuxna ska erbjudas kontakt med kvinnofridsteamet respektive stöd för förövare och barnet ska erbjudas stöd från resursenheten.

Samtliga intervjuade uppger att det är självklart att barnens behov utreds.

I de granskade diariệpärmarna från ungdomsgruppen fanns ingen aktualisering med våldsinslag. I barngruppens pärmar fanns tre aktualiseringar med våldsinslag. Ett gällde ett barn som bodde i annan kommun, ett gällde ett barn som redan befann sig i skyddat boende men ett tredje handlade om ett barn som själv kontaktat polisen för att han/hon och mamman blivit slagna och mamman hotades till livet. Anmälan kom in under sommaren. Förvaltningen gjorde flera försök att få kontakt med mamman. I oktober beslutades att inte inleda utredning då det uppdagats att familjen flyttat och man inte fått kontakt med mamman.

I de akter som granskats kan man se att utredning har inletts om barnens behov oavsett inom vilken enhet familjen först blev aktuell. Beslutet att inleda utredning eller ställningstagandet att inte utreda har också gjorts skyndsamt utom i ovan nämnda fall.

Innehållet i de granskade diariệpärmarna var prydligt och korrekt hanterat med ett försättsblad som uppgav nummer i kronologisk ordning namn, skäl till aktualisering och datum för aktualisering.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriteriet är helt uppfyllt

Barn som bevittnar våld eller andra övergrepp av eller mot närstående vuxna är enligt socialtjänstlagen (5:11) offer för brott och kan vara i behov av stöd och hjälp. Av detta följer att socialtjänsten måste ha metoder för att särskilt lyfta fram barnens behov och möta de behov av stöd och hjälp som de kan ha. Det bör beaktas att barn som levt i situationer med våld kan vara traumatiserade och ha behov av insatser för egen del även om våldet upphört och barnet är skyddat. Barn som växer upp med obearbetade upplevelser av våld mot nära anhörig riskerar att själv bli offer eller förövare.

Granskningen har visat att stadsdelen i huvudsak lever upp till lagens krav på att identifiera och utreda behov hos barn som bevittnat våld. Genom organisationen av kvinnofridsfrågor uppmärksammas barns behov oavsett var en våldsutsatt mamma aktualiseras. Att det fanns så få aktualiseringar om barn som upplevt våld i pärmarna för vad som inte ska leda till utredning, tolkar Länsstyrelsen som att barn som regel får sina behov utredda.

20. Om barnet misstänks vara utsatt för brott tar socialnämnden alltid ställning till om en polisanmälan ska göras

I de policydokument Länsstyrelsen haft tillgång till har inte framkommit något om rutiner för polisanmälan.

I inget av de granskade ärendena hade det ansetts vara aktuellt med polisanmälan. Något formellt ställningstagande till det var inte dokumenterat.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriteriet är inte uppfyllt

Det finns anledning att påpeka att det finns starka skäl att i kontakten med en våldsutsatt kvinna undersöka om även hennes barn utsatts för våld. Våld mot kvinnor i nära relationer och våld mot barn överlappar i många fall varandra. Det är lämpligt att nämnden formulerar riktlinjer för när polisanmälan vid misstanke om brott mot barn ska övervägas och hur det ska gå till.

21. En utredning om ett barn som bevittnat våld beskriver hur våldet har påverkat barnet och barnets behov av insatser

I de granskade 17 utredningarna om barn i våldsutsatta familjer är våldet som barnens utsatts för som regel otydligt beskrivet. Bara för tre av barnen gick det att utläsa hur våldet i familjen tog sig uttryck när det gäller typ av våld och hur ofta det hade förekommit. I samma tre akter var det tydligt beskrivet om barnet själv varit utsatt för våld eller inte. I övriga var det mer antytt eller underförstått.

Det är också bara i samma tre utredningar man kan utläsa vilka konsekvenser våldet haft för barnen. I de flesta utredningar ligger fokus på annan komplex problematik i familjerna.

Fyra av de utredda barnen har själva beskrivit hur de upplever våldet i familjen. Ett barn ville inte tala med socialtjänsten och ett var mycket litet. Varför övriga barn inte kommit till tals framgår inte.

Socialtjänsten bedömning av vilket stöd barnen kan vara i behov av framgår i alla utredningar utom två där utredningsdokumentet inte var tillgängligt.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriteriet är delvis uppfyllt

För att få underlag för rätt insatser är det viktigt att våldet och hur det påverkat barnet är väl beskrivet, och vilken bedömning socialtjänsten gör av barnets behov av skydd och stöd. Även om andra riskfaktorer känns akuta och mer överhängande under utredningstiden behöver våldet och dess konsekvenser för barnet få ett eget

Datum
2009-02-25

Beteckning
7012-08-070758

utrymme och beskrivas tydligt. Inte minst kan detta leda till ökad motivation hos föräldrarna att se till att barnet får stöd.

Detta uppfylldes inte i de flesta granskade utredningarna. Stadsdelen skulle behöva utveckla sina rutiner för hur våldet och dess konsekvenser ska beskrivas i barnavårdsutredningarna.

Barn har en ovillkorlig rätt att komma till tals i ärenden som rör dem. I en utredning om ett barns behov skall barnet självklart beredas möjlighet att komma till tals. Om barnet inte vill, eller om det av andra skäl inte skulle vara lämpligt att prata med barnet, bör detta framgå i utredningen.

22. Socialtjänsten har insatser för att möta det behov av stöd och skydd som barn som bevittnar våld har

I akuta lägen placeras barn tillsammans med sin mamma i skyddat boende. Vid behov av behandlingsinsatser har resursenheten insatser speciellt för barn som har bevittnat våld. Inom resursteamet finns kompetens för att bedöma vilka insatser som är lämpliga. Teamet kan erbjuda bl.a. en samtalsserie enligt modell Trappan eller mer långsiktig behandling. Även föräldrarna kan få stöd som gagnar barnen i form av t.ex. familjebehandling eller samtal för den våldsutövande mannen.

I de granskade utredningarna hade de flesta barnen erbjudits någon form av stöd. Ett barns förälder tackade nej till erbjuden insats. En mamma med flera barn fick samordnade stödsatser från försörjningsstöd, barnenheten och socialpsykiatri med uttalat syfte att gynna barnen.

En av de intervjuade mammorna beskrev hur hennes barn först inte ville gå på samtal, men sedan inte ville sluta "Vet du, mamma, det var så skönt att vara hos dom och prata".

En annan mamma berättade att hennes barn fått hjälp genom den kvinnojour där hon bodde.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriteriet är helt uppfyllt

Stadsdelen har utarbetat insatser av olika slag för barn som bevittnat våld. Granskningen har visat att barn som regel får stöd för sin våldsutsatthet. Granskningen har också visat att olika individuella lösningar tillämpas som direkt eller indirekt gagnar barnen.

Vårdnad boende och umgänge

Bedömningskriterier:

- **I samarbetsamtal i relationer där det finns uppgifter om våld uppmärksammas våldet**

Information och källhänvisning SOSFS 2003:14 (AR), 3 kap. 5 § 2 st. SoL, 6 kap. 2a § FB, prop. 2005/06:99, Socialstyrelsens handbok Vårdnad, boende och umgänge, 5 kap. 11 § SoL, 11 kap. 1 § SoL

- **I snabbupplysningar till rätten angående vårdnad, boende och umgänge framgår om det finns uppgifter om våld**

Information och källhänvisning 6 kap. 20 § FB, SOSFS 2003:14, 5 kap. 11 § SoL, 11 kap. 1 § SoL, prop. 2005/06:99

- **I utredning om vårdnad, boende och umgänge fäster socialtjänsten särskilt avseende vid uppgifter om våld**

Information och källhänvisning SOSFS 2003:14 (AR), Socialstyrelsens handbok Vårdnad, boende och umgänge, 6 kap.2a § FB, 6 kap. 19 § 4 st. FB, 5 kap. 11 § SoL, 11 kap. 1 § SoL, prop. 2005/06

- **När det i arbetet med frågor rörande vårdnad, boende och umgänge med barn framkommer uppgifter om att en närstående vuxen varit utsatt för våld eller andra övergrepp informeras den enhet/handläggare som har ansvar för att göra en förhandsbedömning av barnets behov av stöd och hjälp om detta**

Information och källhänvisning 11 kap. 1 § SoL

23. I samarbetsamtal i relationer, där det finns uppgifter om våld, uppmärksammas våldet

På familjerätten har man rutiner för hur man ska hantera samarbetsamtal vad gäller familjevåld. Den som tar kontakt för att beställa tid får alltid frågan om det förekommer våld i relationen. Om det är mannen som söker får kvinnan ett brev med information där det bl.a. står att det inte är lämpligt med gemensamma samtal om det förekommer våld i relationen. Paret kan erbjudas samtal var för sig. Om det kommer fram efter hand i gemensamma samtal att våld förekommer avbryts de gemensamma samtalen.

Det ingår alltid i samtalen med föräldrarna att tala om hur barn påverkas av våld i familjen.

Inga handlingar som gäller samarbetsamtal har granskats.

Datum
2009-02-25

Beteckning
7012-08-070758

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriteriet är helt uppfyllt

Enligt Socialstyrelsens allmänna råd¹⁶ bör samtalsledaren fråga parterna om det förekommer eller förekommit våld, hot eller kränkningar och i sådana fall erbjuda enskilda samtal för att utifrån dessa ta ställning till om gemensamma samtal bör hållas eller ej. En bedömning av behov av säkerhetsåtgärder bör göras och om samtalsledaren bedömer att samtalen endast är ett sätt att fortsätta kontrollen av den andra föräldern bör de avslutas.

Familjerätten i Rinkeby-Kista har väl utvecklade rutiner för hanteringen av samarbetsamtal där det finns risk för att kvinnan är utsatt för våld eller hot.

24. I snabbupplysningar till rätten angående vårdnad, boende och umgänge framgår om det finns uppgifter om våld

Enligt familjerättens åtaganden i verksamhetsplanen skall familjerättens yttranden och utredningar till tingsrätten belysa barnets situation utifrån en riskbedömning. I yttranden och utredningar ska finnas en redogörelse för risken för att barnet eller någon närstående utsätts för övergrepp eller våld. Tidigare inträffade händelser av våld eller hot ska redovisas.

Enligt handläggarna följer man rutinerna och är noga med att beskriva våldet i yttranden till domstolen.

I samtliga fem granskade snabbupplysningar finns upplysningar om våldet och hur det ser ut. I något fall är det mycket utförligt beskrivet. Däremot finns föräldrarnas uppfattning om våldets konsekvenser för barnen inte alltid beskrivet. I något fall har man inte fått tag på föräldrarna för att få deras bild.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriteriet är helt uppfyllt

En s.k. snabbupplysning begär domstolen av socialtjänsten t.ex. inför ett interimistiskt beslut om vårdnad eller umgänge. Det är av största vikt att eventuell information om våld kommer med i domstolens underlag till beslut.

Familjerätten har väl utvecklade rutiner för hur våld ska beskrivas i snabbyttranden. Granskningen har visat att rutinerna följs.

¹⁶ SOSFS 2003:14 Socialstyrelsens allmänna råd om socialtjänstens handläggning av vissa frågor om vårdnad, boende och umgänge.

Datum
2009-02-25

Beteckning
7012-08-070758

25. I utredning om vårdnad, boende och umgänge fäster socialtjänsten särskilt avseende vid uppgifter om våld

Länsstyrelsen har granskat fyra utredningar om vårdnad boende eller umgänge som skall ingå i tingsrättens underlag för dom i frågan. I samtliga finns beskrivningar av hur våldet och hoten ser ut. I tre av dem är beskrivningen utförlig och familjerätten har tagit del av information från kvinnofridsteamet.

Det framgår av utredningarna att familjerättens handläggare ställt frågor om hur föräldrarna tror att våldet påverkat barnen och föräldrarnas inställning har redovisats även när de förnekar att våld förekommit.

Barnens uppfattning är väl beskriven i samtliga utredningar. Familjerätten uppger i intervjun att det finns som rutin att alltid tala med barnen från ca fem års ålder. Sedan gör man en bedömning av hur det ska redovisas för att inte utsätta barnet för risker.

Familjerätten har en särskild mall för riskbedömning som ska användas vid alla utredningar. Det finns en särskild rubrik för riskbedömning i utredningsmallen.

I samtliga granskade utredningar hade socialtjänsten gjort en riskbedömning. I tre av dem enligt Ekbrands modell som bedömer riskerna för fortsatt våld efter en separation.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriteriet är helt uppfyllt

En utredning om vårdnad, boende eller umgänge bör bl.a. inrikta sig på föräldrarnas omsorgs- och samarbetsförmåga. Utredaren bör formulera sina frågor så att det kommer fram i intervjuerna om det funnits inslag av våld, hot eller andra kränkningar mellan föräldrarna. Om det finns anledning att tro det är det viktigt att ta reda på hur det kan ha påverkat barnet och vad respektive förälder har för syn på det. Om det inte är olämpligt ska även barnet få ge sin syn på situationen.

Granskningen har visat att familjerätten i Rinkeby-Kista har väl utvecklade metoder för att säkerställa att våldet och risker för fortsatt våld blir väl utrett i förhållande till barnets situation.

26. När det i arbetet med frågor rörande vårdnad, boende och umgänge med barn framkommer uppgifter om att en närstående vuxen varit utsatt för våld eller andra övergrepp informeras den enhet/handläggare som har ansvar för att göra en förhandsbedömning av barnets behov av stöd och hjälp om detta

Enligt intervjuade representanter för familjerätten görs alltid en första anmälan till kvinnofridsteamet om det finns våld i ett familjerättsärende. De gör sedan en

Datum
2009-02-25

Beteckning
7012-08-070758

bedömning om barn- eller ungdomsenheten ska kopplas in. Detta samarbete mellan enheterna tycker de fungerar utmärkt.

Att handläggarna följt rutinerna gick att utläsa ur samtliga akter. Tre barn var aktuella i barngruppen och hade insatser, en kvinna var remitterad till Kvinnofridsteamet.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriteriet är helt uppfyllt

Stadsdelens rutiner att aktualisera barnens behov oavsett inom vilken enhet de dyker upp fungerar väl även inom familjerätten

